

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 18006
Tarih : 12.04.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Giderek daha da derinleşen yoksulluğun nedenlerinin araştırılarak çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederim.

Erol Katırcıoğlu

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye tarihindeki en büyük iş ve istihdam kaybının yaşandığı bir süreçte yoksulluk da giderek artmaktadır. Yurttaşlar en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamamaktadır. Geçim sıkıntısı korkutucu boyutlara ulaşmış durumdadır. TÜRK-İŞ'in Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması'nın 2022 yılı mart ayı sonuçlarına göre dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı 4 bin 928 liraya; gıda harcaması ile giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı yani yoksulluk sınırı ise 16 bin 52 liraya yükselmiştir. Buna karşılık büyük bir gürültü patırtıyla ilan edilen 2022 asgari ücret tutarı ise 4 bin 253 liradır. Asgari ücret, henüz daha iki ay geçmeden yaklaşık 5 bin lira olarak hesaplanan açlık sınırının altında kalmıştır. Asgari ücretin alım gücünün en temel beslenme ihtiyaçlarını dahi karşılayamıyor olması asgari ücretle çalışan yaklaşık 10 milyon emekçinin "çalışan yoksul" haline geldiğini ortaya koymaktadır.

Metropol Araştırma'nın geçtiğimiz günlerde kamuoyuyla paylaştığı "Türkiye'nin Nabızı Şubat 2022" araştırmasının sonuçları da Türkiye'de her geçen gün daha da derinleşen yoksulluğu acı bir biçimde ortaya koymuştur. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, halkın yüzde 32'si zaman

zaman aç kaldığını söylemiştir. Araştırmaya katılan yurttaşların yarısı mevcut gelirleriyle geçinebilmek için yemek öğünlerini azalttığını, yaklaşık 3'te 2'si et tüketmeyi bıraktığını, yarısından fazlası enerji fiyatlarındaki muazzam artış nedeniyle kalın giyinerek evlerini ısıtmamak zorunda kaldığını, yüzde 58'i de tasarruf tedbiri olarak artık daha az çamaşır yıkadığını beyan etmiştir. Bu araştırmada da ortaya çıktığı üzere yurttaşlar, aldıkları ücretle ihtiyaçlarını giderebilmek bazı geçim taktiklerine başvurmaktadır. Beslenmelerinden, ısınma ve enerji giderlerinden kesintiler yaparak en temel ihtiyaçlarından feragat etmektedirler. Yaşamakta olan derin yoksulluk açlığı giderek büyütmede, yoksunluğu katlamaktadır.

Ülkede yıllardır uygulanan yanlış politikalar neticesinde artan yoksulluk nedeniyle gelir dağılımı daha da bozulmuştur. 20 yıllık AKP iktidarları, Türkiye'de zengin olmayan herkesin yoksul olduğu bir tablo ortaya çıkarmıştır. Artık memleket, zenginler ve yoksullar olmak üzere neredeyse sadece iki kesimden ibarettir. Zengin daha da zenginleşmekte, yoksul daha da yoksullaşmaktadır. TÜİK'in en son yayınlamış olduğu 2020 Yılı Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması dahi bunu gözler önüne sermektedir. Buna göre, Türkiye'de en yüksek hanehalkı kullanılabilir fert gelirine sahip yüzde 20'lik kesim toplam gelirin yaklaşık yarısını almaktadır. Buna karşılık en düşük hanehalkı kullanılabilir fert gelirine sahip yüzde 20'lik kesimin aldığı pay ise yüzde 6'nın altındadır. Dahası, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik kesimin aldığı pay son bir yılda yüzde 0,3 puan azalmışken en yüksek gelire sahip yüzde 20'lik kesimin aldığı pay yüzde 1,2 puan artmıştır. Gelir dağılımı eşitsizliği ölçütlerinden olan Gini katsayısı da bu süreçte artış göstererek 0,41 olarak tahmin edilmiştir. Bölgesel eşitsizliklerin sonucu olarak bölgesel yoksulluk da artmıştır. TÜİK'in, 2020 yılı "Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçları"na göre en düşük gelirli iller Van, Muş, Bitlis ve Hakkari olmuştur.

Giderek derinleşen yoksulluk, her ekonomik parametrede kendisini gösterirken çocuk yoksulluğu ve kadın yoksulluğu da daha da belirgin hale gelmiştir. Yoksulluğun salt bir maddi yoksunluk olmadığı hesaba katıldığında çocuk ve kadın yoksulluğu başta olmak üzere türlü biçimleriyle derinleşen yoksulluğun toplumun dezavantajlı kesimlerini çok katmanlı sosyoekonomik sorunlarla karşı karşıya bıraktığı açıktır. Beslenme dahil olmak en temel insani gereksinimlerin karşılanamaması beden ve ruh sağlığını olumsuz etkilemekte, intihar gibi vakalarla toplumsal sorunlara davetiye çıkarmakta, yoksulların sosyal dışlanmaya maruz kalmasına, var olduğu iddia edilen "fırsat eşitliğini" daha da imkansız hale getirerek bir yoksulluk döngüsü oluşmasına yol açmaktadır.

Dolayısıyla uluslararası insan hakları hukukunda tanındığı biçimiyle yoksulluk bir insan hakkı ihlalidir. Pek çok insan hakkı ihlalinin de kaynağı konumunda yoksulluğa karşı yurttaşların korunması bir zorunluluktur. Tüm bu nedenlerle, TBMM yoksulluğun nedenlerinin ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla sorumluluk almalı, 2021 yılında Türkiye ekonomisi yüzde 11 oranında büyümüşken yoksulluğun da artmış olması gibi sorunların da araştırılması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmalıdır.

2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	